

ЕКСПЕРТНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВИД ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Світовий досвід говорить про те, що протягом ХХ століття йшов постійний пошук ефективних шляхів проведення політичних кампаній та регулювання політичних процесів. Перехід від стихійності до керованості політичними процесами був загальносвітовою тенденцією, а дилетантство поступово поступалося місцем професіоналізму діючих в політичному просторі акторів. Сучасний світ стає все різноманітніше, а його проблеми – складніші, тому з кожним днем політикам необхідно все більше різної інформації для підготовки прийняття рішень. Інформація, яка доступна політичним лідерам, найчастіше носить несистематичний характер, опосередкована інтересами осіб, більшою мірою залучених в політичний процес, а іноді і не достовірна. В багатьох випадках політики вже не можуть покладатися на власну інтуїцію, тому часто потребують необхідності звернутися до експертів і консультантів, оскільки це суттєво збільшить шанси отримати об'єктивну і неупереджену оцінку ситуації від них. За публічними політиками стоять фахівці, які забезпечують підготовку і проведення політичних кампаній своїм талантом, інтелектом, організаційними здібностями, знанням сучасних політичних наук і багаторічним досвідом.

Однією з форм реалізації цієї загальносвітової тенденції переходу від стихійності до керованості політичними процесами стало виникнення і зміцнення феномена експертно-консультаційної діяльності [1, с. 112]. На жаль, визначення самої дефініції “експертно-консультаційна діяльність” нами не було знайдено у вітчизняних та іноземних джерелах літератури, тому надано визначення експертній та консультаційній діяльності.

Експертна діяльність – це діяльність, що проводиться експертами-фахівцями, уповноваженими фізичними особами, які володіють необхідним досвідом, знаннями і кваліфікацією в області об'єкта експертизи, які видають експертний висновок або рецензію за підсумками експертизи згідно суті поставлених питань. Неодмінною умовою проведення експертизи є незалежність і компетентність експертів. Крім того, велике значення мають повнота, об'єктивність експертного дослідження, та відповідність сучасному рівню наукових, технічних і інформаційних знань експертів [2].

Консультаційна діяльність – це надання кваліфікованими фахівцями клієнтові на контрактній основі незалежних і об'єктивних порад та технічної допомоги з метою сприяння у справі виявлення, ідентифікації та діагностування наявних проблем, пошуку їхнього оптимального вирішення, методології розроблення і впровадження рекомендацій та практичної реалізації заходів, спрямованих на здійснення конструктивних змін щодо поліпшення використання існуючих можливостей для досягнення найбільшого ефекту функціонування [3].

Українські вчені надають таке визначення політичному консультуванню “це різновид професійної допомоги, як політичним діячам зокрема, так і політичним організаціям і органам влади загалом у вирішенні їхніх спеціалізованих завдань на основі зниження ризиків їхньої діяльності. Політичне консультування є своєрідним механізмом удосконалення практики управління політичними процесами та організаціями, раціоналізації їхньої структури тощо. Причому йдеться передусім про такі базові політичні процеси, як державне управління та вибори.” [4, с. 474].

Необхідно підкреслити сучасні завдання політичного консультування, до яких, за думкою фахівців, сьогодні належать:

- аналіз соціально-економічної ситуації і співвідношення політичних сил в різних регіонах;
- визначення можливого електорату партії або кандидата і методів його мобілізації;
- розробка оптимальної стратегії політичної кампанії і методів боротьби з політичними конкурентами;
- підготовка програмних і інформаційних документів;
- визначення ефективних методів роботи з виборцями і ін.

З політичним консультуванням тісно пов'язаний політичний консалтинг. Досить часто деякі фахівці ототожнюють ці поняття, визначаючи їх синонімами. Ми вважаємо, що це помилкове твердження, тому що поняття “політичне консультування” набагато ємніше та ширше, ніж політичний консалтинг. Отже, виходячи з вищесказаного надано визначення політичному консалтингу – це діяльність спеціалізованих компаній, що полягає в консультуванні політичних акторів з широкого кола питань соціально-економічної, політичної та іншої діяльності. Зокрема, консалтинг може полягати у підготовці пакету законопроектів, виборі стратегії проведення передвиборчої кампанії, розвитку політичної організації, коригуванні іміджу політичних акторів, прогнозуванні варіантів соціально-політичного розвитку тощо [4, с. 475].

“Політичний консультант, – пише Л. Сабатто, це професіонал виборчої кампанії, який виконує, перш за все, функції радника або надавача послуг (таких, як опитування, медіа-креатив, поштовий фандрайзинг) кандидатам, їхнім командам і іншим політичним структурам”. Термін “політичний консультант” може відноситися до всіх працівників штабу або команди кандидата, що працюють на платній основі. Але частіше він вживається стосовно до невеликої елітної групи професіоналів загальнонаціонального або міжнародного рівня, які працюють (за деяким винятком) на кандидатів різних політичних орієнтацій і проводять за роки своєї кар'єри сотні успішних виборчих кампаній [6, с. 4].

Американський дослідник Стівен Медвік пропонує наступне визначення професійного політичного консультанта “людина, якій платять за надання послуг для однієї кампанії національного рівня (президентської) або більш ніж однієї не президентської кампанії на рівні нижче національного протягом одного електорального циклу. Ця людина повинна займатися діяльністю подібного роду мінімум в двох електоральних циклах поспіль. До числа професійних політичних консультантів при цьому не входять ті фахівці, які отримують винагороду тільки від однієї партії або групи інтересів” [6].

Серед основних функцій політичного консультанта необхідно виділити наступні:

1. Ціннісно-цільова, основне завдання якої донести до виборців ідеї, цінності, конкретні пропозиції кандидата. Самого ж кандидата треба налаштувати на хвилю прагнень і сподівань громадян. Здійснюється ця функція шляхом розробки передвиборчої платформи кандидата, формування його іміджу і ефективної постановки політичної комунікації.

2. Стратегічна функція – саме консультант є генеральним стратегом кампанії: чітко бачить мету, характер і особливості, контролює політичний простір і час, збирає ресурси і розпоряджається ними.

3. Структурно-інтеграційна функція – одночасно з визначенням стратегічного задуму кампанії менеджер повинен формувати команду для свого кандидата, позначити функції і поставити перед ними конкретні завдання.

4. Психологічно-соціальна функція – для успішного виконання завдань люди, задіяні в команді кандидата, повинні бути дуже сильно мотивовані: згуртувати і надихнути команду,

перетворити її в ефективно діючий колектив однодумців -принципово важливе завдання менеджера кампанії [3, с. 295-300; 5, с.14].

Розглянуті вище підходи до визначення політичного консультування, його сутності та складових, а також функцій та ролі політичних консультантів та експертів засвідчують важливість подальшого дослідження цих питань. Розвиток професійного політичного консультування в Україні та формування консультантів, які володіють необхідними знаннями, забезпечать не тільки становлення конкурентних ринків політичних консалтингових послуг, що спонукають їхніх учасників до постійного вдосконалення, але й матимуть позитивний вплив на загальну політичну, а відтак, і макроекономічну стабільність в країні.

Список використаних джерел:

1. Гончаров В. Э. Современное политическое консультирование: Монография. – СПб.: ИВЭСЭП, Знание, 2007. – 220 с.
2. Офіційний сайт Центру Експертиза [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://centrekspertiza.ru/tesaurus/?ind=26&id=508>.
3. Thurber James A. Introduction to the Study of Campaign Consultants [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/campaign_warriors_chapter.pdf.
4. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентіві України: наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк(голова) та ін. – К.: НАДУ, 2011.
5. Морозова Е.Г. Политическое консультирование и избирательный процесс. — М.: РЦИОИТ, 2001.
6. Medvic St. Professional Political Consultants: An Operational Definition II Politics, 2003 Vol. 23 (2).

Usmanova Valeriia, Ivanets Anna
2nd-year students, NaUKMA

FEATURES OF DEVELOPMENT OF THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

Today, insurance in Ukraine is one of the strategic sectors of the national economy, in addition to the compensation function, it can contribute significantly to several macroeconomic objectives of the State by accumulating savings in the form of insurance premiums and converting them into investments.

The current state of development of the insurance market in Ukraine shows that it is not fulfilling its role in the functioning of the country’s financial system. For example, experts estimate that the share of personal insurance payments in Ukraine is only 4-5%, while in Western Europe and the USA it is about 60%, in Japan it is 80%, in the UK 70%, and in the world, it is 58.3%. The total volume of insurance services on the financial market of Ukraine in the last decade with collected premiums equals 0.06% of the world volume and was less than 400 times compared to the USA, 60 times - with Germany, 50 times - with France [2]. The number of insurance companies (IC) in Ukraine at the end of the third quarter 2019 was - 234, of which 23 IC for life insurance (IC "Life") and 211 IC for life insurance (IC "non-life") (table 1) In the first half of 2019, the number of insurance companies decreased by 42 IC compared to the same period in 2018 [3].

Table 1. Number of insurance companies on the Ukrainian market (2018-2019)

Indicators	2018	2019 (III quarter)
Number of registered	281	234
one of them: Life Insurance Company	30	23